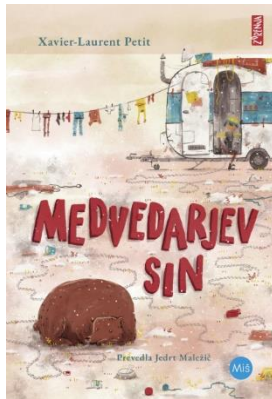

Petit, Xavier-Laurent: **Medvedarjev sin.**

Prev. Jedrt Maležič. Dob: Miš, 2023, 268 str.

| M – 3. stopnja

| Romi | Pariz | revščina | šah | nadarjeni otroci | družina | cigani | fantje | organizirani kriminal | nasilje | šole | učiteljice | prijateljstvo | pomoč | samorealizacija | uspešnost

Zgodba o romskem dečku Ciprianu, ki se z družino medvedarjev povsem brez vsega in »s pomočjo« dveh goljufov iz Romunije preseli na rob Pariza. Tam jim je še slabše, prisiljeni so, da se preživljajo z delovanjem v kriminalnem podzemlju. Toda Ciprian v parku Luxembourg vidi igralce šaha in se z opazovanjem nauči igre. Dva šahista se zavzameta zanj, Ciprian začne hoditi v šolo, trenira šah in postane mladinski državni prvak, s čimer vsej družini priskrbi dovoljenje za bivanje v Franciji. Ciprian ima dve življenji: eno s svojo družino in njeno preteklostjo, eno pa s šahom, šolo in svojimi francoskimi prijatelji.

Spodbude za branje:

Uporabimo kaj iz zgornjega zapisa, s hrbtne strani knjige, iz spremne besede Nike Susman, z domače strani založbe: <https://www.miszalozba.com/knjige/medvedarjev-sin/>

Npr.: Vemo, kaj so medvedarji? (Ne, niso mišljeni psi.)

Se je mogoče šaha naučiti zgolj z opazovanjem?

Po branju si izmenjamo prve vtise in poskušamo na kratko obnoviti zgodbo. Kdo so glavne književne osebe?

Potem se lahko pogovor razvija v več smereh:

- Kaj počne deček Ciprian, medtem ko se njegov oče bojuje z medvedom? Kje in s katerim dogodkom se roman začne? Zakaj se preselijo v Pariz? V kaj so prisiljeni na robu velemesta? Kakšen je odnos civilizirane družbe do Romov?

Roman kritično, toda tudi humorno, osvetljuje medkulturne razlike (Romi so sinovi zraka in njihov dom je ves svet, »izposodijo si«, kar potrebujejo, zato nerazumevanje in nestrpnost prebivalcev do njih), očarljivo drugačnost Romov, njihovo družinsko povezanost, sožitje z živalmi in naravo sploh, magične sposobnosti idr.

Na kaj naleti Ciprian v pariškem parku Luxembourg? Zgolj z opazovanjem in premišljevanjem o premikanju figur na šahovnici se nauči šaha, ne da bi vedel za imena figur idr. Dva starejša igralca se zavzameta zanj, poskrbita, da začne obiskovati šolo in obenem začne trenirati šah ... postane državni mladinski prvak, kar omogoči njemu in njegovi družini, da smejo ostati v Franciji.

- »Ti si pa vesoljec. Nimaš možganov, ki bi bili takšni kot od drugih ljudi,« pravi sestra Ciprianu (str. 185), toda srečno naključje je, da je gospod Sigismund, eden starejših šahistov, upokojeni policijski prefekt, in je zato urejanje formalnosti lažje.

Na koncu romana je odlična spremna beseda urednice Nike Susman, v kateri med drugim zvedemo, da je bila pisatelju eden od motivov za pisanje resnična zgodba bangladeškega dečka Fahima, ki je postal državni prvak v kategoriji igralcev, mlajših od dvanajst let. Po njegovi avtobiografski zgodbi je posnet film *Mali princ Fahim*, ki smo ga videli tudi pri nas: <https://www.kinodvor.org/film/mali-princ-fahim/>

- Močno je poudarjena prednost izobrazbe in moč branja v civiliziranem svetu: »Pri šahu si lahko izgubil ali zmagal. Ko si bral, nisi mogel izgubiti. Bilo je čarobo. S šestindvajsetimi črkami francoske abecede si si lahko izmislil vse knjige na planetu.« (str. 178)

Ciprian se na vse pretege trudi naučiti francoščine tudi tako, da bere slovar *Robert* (od začetka, kot da bi bral roman), ves čas ga nosi s seboj in tudi sproti raziskuje neznane besede. Bi se pogovorili o tem, kako so učimo materni jezik in kako drugi jezik oz. jezik novega okolja? Kako bogatimo besedni zaklad? Čemu služi slovar?

Po temeljitem pogovoru si povemo, kaj v romanu se nas je najbolj dotaknilo, nas presenetilo, prepričalo ... Kaj nam je všeč in kaj ne?

Nadaljnje spodbude:

Šahiste med nami povabimo, da nam kaj povedo o tej »kraljevski igri«. Ali pa povabimo kakšnega šahovskega mojstra izven našega bralnega kroga. 😊 Morda si lahko ogledamo film *Mali princ Fahim*.

Bi nam kdo vedel povedati kaj več o Romih? Morda so v našem kraju ali celo na naši šoli Romi, ki bi jih lahko povabili k besedi?